

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בניי בניי כשתילי זתיים סביב לשלחנם,
תכלים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון

זרע שמשון המבואר

פרשת אמור

אותיות א • יז

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל

האלוקי חסידא קדישא רבנו שמשון חיים ב"ר

נחמן מיכאל נחמני ולה"ה

מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע

והבטיח שהלומד בחידושיו וספריו יזכה לישועות בבניי חיי ומזוני

נלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות

יו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון

שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"

לקבלת הגיוון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב

הרב מנחם בנימין פאסקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק

הרב ישראל זילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"ג ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרבנטל (17) סניף 635
מספר החשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו מן נתון לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודביו תורתו הקדושים וכן מכל
צדה וצוקתו, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים
בני חיי ומוזני ועל טוב טלה
כהגשתו
בהקדמת ספריו.

הוצאת והפצת קונטרס
"זרע שמשון העבואר"
נתחם לעילוי נשעת

האשה הצדקת צרת ריזל
בת' עיבאל הלוי ע"ה
גדלה בגיה בעסירות לחירה ולחסד
הרבתה לגעול חסד בעיפה ובענונה
והיחה עסויעת בעאר פניס לענייס ושבורי לג
גלב"ע ז' שבט תשע"ט
תהא עליצת יושר
עבור בגיה וכל עשפחה
ת.ג.צ.ג.ה.

יהי רצון

שהליעוד בספר הקדוש הזה
יהא לענוחת גפשה רוחה ונשעתה בעולם
העליון ובזכות הגדולה של רבינו זי"ע
תתעלה מעלה מעלה עחיל אל חיל
בגנזי ערוצים להעליץ טוב בעד כל ישראל
שגיושע בתשויעת עולעים בב"א

לשוחפות של ברכה בכל עת
מוקד זרע שמשון

ארץ ישראל 02-80-80-500
ארה"ב 347-496-5657

הודעה ובקשה!

השתדלנו להעמיק ברבנו רבנו ולבארם בראוי עד היכן שמשנת ידיו, אולם דברי רבנו עמוקים מני ים ואין כמותנו כלל להתגדר ולומר שהשגנו את עומק דבריו והעיונו, ובראי לא לקבוע כשה שכתב שזה הפירוש המוחלט בדבריו, ולכן אנו פונים אל כל הלומדים ה"ו, שבאם תמצאו דברים שאינם כראוי ואינם עולים בקנה אחד עם דברי חז"ל או רבותנו הקדמונים, בודאי לא על רבנו הקדוש זי"ע יהיה תלונתכם כי אם עלינו, ובקשתנו שטוהה לשי מלומדים אשר יכן וימצא פירושים ודרכים יותר ראויים בהבנת דברי רבנו, אא מנסי שמיצאם לרדיו כברי שנוכל לתקנם ולשלכם במהרהודות הבאות, ובוה יהיה הלקו עמנו בויבוי הדבים.

כמו כן נשמח לקבל הערות והארות לשיפורים מכל סוג שהוא לתועלת הלומדים,
וכן באם תמצאו טעות ושגיאה מכל סוג שהוא, אנא תיידעו אותנו על כך ותבואו על הברכה.

פְּרִשְׁת אָמוֹר

א

מְדַרְשׁ יִלְקוּט רִישׁ פְּרִשָּׁה זו (ילקוט שמעוני
 רמז תרכו), אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 דְּסִכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי לִוִי, מְלַמֵּד שֶׁהֲרָאָה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה דְּדוֹר דוֹר
 וְשׁוֹפְטֵיו, דוֹר דוֹר וְדוֹרְשָׁיו, וְהֲרָאָהוּ
 שְׂאוּל וּבְנָיו נוֹפְלִים בְּחֶרֶב. אָמַר לוֹ,
 רַבּוֹנוּ שְׁל עוֹלָם, מְלֶךְ רֵאשׁוֹן שְׁעוֹמֵד עַל
 בְּנֵיךְ יִדְקַר בְּחֶרֶב. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְלִי אַתָּה אוֹמֵר, אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים
 שֶׁהֲרַג, שְׁמַקְטְרִים אוֹתוֹ, עב"ל.

מאמדם ז"ל
 הראה
 הקדוש ברוך
 הוא למשה
 דור דור וכו',
 והראהו
 שאוּל וכו',
 אמר אל
 הכהנים
 שהרג וכו'

זֶרַע שִׁמְשׁוֹן הַמְּבוֹאֵר

א

שאוּל נהג במדת עשו בהריגת הכהנים, ונענש גם הוא במדה זו

בני ישראל, ובניו, איך שנופלים בְּחֶרֶב
 במלחמה שנלחמו נגד פלשתים¹. אָמַר לוֹ -
 שאל משה רבינו את הקב"ה, רַבּוֹנוּ שְׁל
 עוֹלָם, וכי כך ראוי, שהמֶלֶךְ הֵרֵאשׁוֹן שְׁעוֹמֵד
 לַמְּלוּךְ עַל בְּנֵיךְ, יִדְקַר בְּחֶרֶב. אָמַר לוֹ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה, וְלִי אַתָּה אוֹמֵר -
 וכי ממני אתה שואל למה שאול המלך
 יִדְקַר בְּחֶרֶב, אָמַר - שאל זאת אֶל הַכֹּהֲנִים
 שֶׁל הַעִיר נוֹב שֶׁהֲרַג שְׂאוּל², שֶׁהֵם מְקַטְרִים
 אוֹתוֹ - עליו, וקטרוגם גורם שיהרג שְׂאוּל³,
 ודבר זה מרומז בפסוק 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה

דקדוקים בלשון שאלות משה על דקירת שאול מלך ישראל
 איתא במְדַרְשׁ יִלְקוּט שמעוני רִישׁ פְּרִשָּׁה
 זו (רמז תרכו), על הפסוק (ויקרא כא, א) 'וַיֹּאמֶר
 ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרָן',
 אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי לִוִי, מְלַמֵּד,
 שֶׁהֲרָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה, אֵת דוֹר
 דוֹר וְשׁוֹפְטֵיו - כל הדורות שיהיו בעולם,
 ומי יהיה השופט של אותו דור, דוֹר דוֹר
 וְדוֹרְשָׁיו - וכמו כן הראה לו, מי יהיו
 הנשיאים הדורשים את טובתם של כל דור
 ודור³, וְהֲרָאָהוּ אֵת שְׂאוּל הַמְּלֶךְ הֵרֵאשׁוֹן שֶׁל

צִיּוֹנִים וּמְקוּרוֹת

דור דור ופרנסיו, דור דור וחומסיו, דור דור וגזלניו,
 דור דור ונביאיו, והראהו שאול ובניו נופלים בחרב,
 אמר לפניו, מֶלֶךְ רֵאשׁוֹן שִׁעְמוֹד עַל בְּנֵיךְ יִדְקַר בְּחֶרֶב,
 אמר לו הקדוש ברוך הוא, וְלִי אַתָּה אוֹמֵר, 'אמור אל
 הכהנים' שהרג, שהם מקטרגים אותו, שנאמר 'וַיֹּאמֶר
 ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרָן. וְכֵן הוּא
 בַּמִּדְרָשׁ תַּנְחוּמָא (סימן ד). ב. ע"פ בן יהוידע
 (ע"ז ה, א ד"ה דור). ג. כמסופר בספר שמואל א'
 (לא, ב-ה). ד. שאול ציוה להרוג את נוב עיר
 הכהנים, לפי שחשב שמרדו בו, כשהאכילו את דוד,
 כמסופר בשמואל א' (פרק כא-כב). ה. שאול

א. לשון הילקוט, אמר רבי יהושע דסיכנין בשם רבי
 לוי, מלמד שהראה הקדוש ברוך הוא למשה דור דור
 ודורשיו, דור דור ושופטיו, דור דור ומלכיו, והראהו
 את שאול ואת בניו נופלים בחרב, אמר לפניו רבנו של
 עולם, מֶלֶךְ רֵאשׁוֹן שִׁעְמוֹד עַל בְּנֵיךְ יִדְקַר בְּחֶרֶב, אמר
 לו [הקדוש ברוך הוא] וְלִי אַתָּה אוֹמֵר, 'אמור אל
 הכהנים' שהרג, שמקטרגין אותו, ע"כ. וכעין זה כתוב
 במדרש (ויק"ר כו, ז) 'וּז"ל, אמר רבי יהושע דסיכנין
 בשם רבי לוי, מלמד שהראהו הקדוש ברוך הוא למשה
 דור דור ושופטיו, דור דור ומלכיו, דור דור וחכמיו,
 דור דור ומנהיגיו, דור דור ומשניו, דור דור ושטריו,

וְהוּא תְמוּהָה, דְלָמָּה דְוָקֵא הַקְשָׁה מִשָּׁה, מִפְּנֵי שְׁשָׂאוֹל הָיָה מְלֶךְ רִאשׁוֹן, וְנִדְקָר בְּחֶרֶב. הָא אִם הָיָה מְלֶךְ שְׁנִי אוֹ שְׁלִישִׁי, אוֹ מֵת בְּדָבָר אַחֵר, לֹא הָיָה קָשִׁי לִיָּהּ. וְעוֹד, מָהוּ 'שְׁמִקְטָרְגִים אוֹתוֹ'. וְכִי אָפְלוּ לֹא הָיוּ

מְקַטְרְגִים אוֹתוֹ, לֹא הָיָה לוֹ עֲנָשׁ הַחֲטָא שְׁהֲרָגֵם. וַיֵּשׁ לֹמְר, שְׁפָתְכוּ הַמְּפָרְשִׁים (של"ה) פְּרֻשַׁת וַיֵּשֶׁב אוֹת כְּג, קִינַת סְתָרִים אִיכָה ד, יח), וְאִיתָא נְמוֹ בְּעֶשְׂרָה מְאֻמְרוֹת (מֵאמֵר חֲקוֹר דִּין ח"ג פ"ד), שְׁמָה שְׁזָכָה שְׂאוֹל שְׂבָא

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

אֲמַר אֶל הַכְּהֻנִּים בְּנֵי אֶהְרֹן, כְּלוֹמַר, שֶׁהַקְּב"ה אִמַר לְמֹשֶׁה, שִׂיאֵמֶר וַיִּשְׂאֵל אֶת הַכְּהֻנִּים לְמָה נִדְקָר שְׂאוֹל, עַב"ל. וּמְדַרְשׁ זֶה הוּא תְמוּהָה, דְלָמָּה דְוָקֵא הַקְשָׁה מִשָּׁה, מִפְּנֵי שְׁשָׂאוֹל הָיָה הַמְּלֶךְ הַרִאשׁוֹן וְנִדְקָר בְּחֶרֶב, הָא - שְׁמִשְׁמַע מִכְּךָ, שְׂאֵם הָיָה הַמְּלֶךְ הַשְּׁנִי אוֹ הַמְּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי נִדְקָר בְּחֶרֶב, אוֹ - וְכֵן אִם הָיָה שְׂאוֹל מֵת בְּדָבָר אַחֵר, וְלֹא בְּחֶרֶב, לֹא הָיָה קָשִׁי לִיָּהּ - לֹא הָיָה קֶשֶׁה לְמֹשֶׁה כְּלוּם. וְלִכְאוּרָה מָה עֲנִין דְּבָרִים אֵלּוּ שֶׁרַק מִחֲמַתָּם הָיָה מֹשֶׁה תְמוּהָה, וְהָיָה רִאשׁוֹן שִׁיקֶשָׁה סֵתֵם, לְמָה יָמוֹת מִי שֶׁהוּא מֶלֶךְ עַל

יִשְׂרָאֵל. וְעוֹד יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת, מָהוּ מָה שְׁנֵרָאָה מִהַמְּדַרְשׁ, שְׂשָׂאוֹל נִדְקָר בְּחֶרֶב, בְּשִׁבִיל שְׁהַכְּהֻנִּים שֶׁל נֹב מְקַטְרְגִים אוֹתוֹ, וְכִי אָפְלוּ - אִם לֹא הָיוּ הַכְּהֻנִּים מְקַטְרְגִים אוֹתוֹ, לֹא הָיָה מְגִיעַ לוֹ עֲנָשׁ מִחֲמַת הַחֲטָא שְׁהֲרָגֵם, הֲלֹא בֹדָאִי רִאוּי הוּא לִיעֲנֵשׁ עַל כֵּךְ שֶׁהֲרָגֵם, וְאִף אִם הֵם עֲצַמֵם לֹא יִקְטָרוּ עֲלֵיוֹ.

שְׂאוֹל זָכָה בְּמִלּוּכָה הַרִאשׁוֹנָה
מִפְּנֵי שְׁבִינְמִין לֹא הִשְׁתַּחֲוּהוּ לְעֵשׂוֹ

וַיֵּשׁ לֹמְר, בְּהַקְדָּם מָה שְׁפָתְכוּ הַמְּפָרְשִׁים (של"ה) פְּרֻשַׁת וַיֵּשֶׁב אוֹת כְּג, קִינַת סְתָרִים אִיכָה ד, יח)¹, וְאִיתָא נְמוֹ בְּעֶשְׂרָה מְאֻמְרוֹת (לרמ"ע מִפְּאֵנוּ, מֵאמֵר חֲקוֹר דִּין ח"ג פ"ד)², שְׁמָה שְׁזָכָה שְׂאוֹל,

צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת

וּבְבֵרִית שְׁלוֹם (לְהֶרֶב פִּינַחֵס מִפּוּזָא זצ"ל, בְּפֻרְשַׁתְנוּ דִּיבּוּר רִאשׁוֹן) וּבִיּוֹשֵׁב אוֹהֵלִים (בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה מֵעַתָּה). ז. רָאָה יִקְרָא דְשִׁכְבִּי (דְרוּשׁ מַח) שְׁדַקְדַּק כֵּן. ח. זֶה לְשׁוֹן הַשְּׁל"ה (תּוֹרָה אוּר פְּרֻשַׁת וַיֵּשֶׁב אוֹת כְּג), וְעַתָּה אֲבָאָר מֵעַלְתָּ קְדוּשַׁת בְּנִימִין. דַּע כִּי הִיָּה לְבִנְיָמִין קְדוּשָׁה בִּיתָר שֶׁאֵת מִלְשָׂאָר אַחִיו, כִּי כֹל שָׂאָר אַחִיו הִשְׁתַּחֲוּהוּ לְעֵשׂוֹ, שֶׁהוּא סְטֵרָא דְשִׁמְאָלָא מֵאֵל אַחֵר, וּבְנִימִין עֲדִיין לֹא נִוּלַד לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוּהוּ. וְזֶה הַשְׁתַּחֲוּהוּ יַעֲקֹב אִין לְהַקְשׁוֹת וְכוּ', אֲבָל אַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים, דְּהֵינּוּ שָׂאָר הַשְּׁבָטִים, הִשְׁתַּחֲוּהוּ לְעֵשׂוֹ. וּבְרַכִּים אֲשֶׁר כְּרַעוּ, גְּרַמּוּ יִזְנַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב, סִמְאָל הַרְשַׁע נִגַע שֶׁם מֵדָה כְּנֶגֶד מֵדָה, יָרֵךְ מוֹל יָרֵךְ. כִּי בִירֵךְ עֲשׂוּ הָיָה חוֹתָם הַנַּחֲשׁ, כְּדַמְתַּרְגְּמִינָן (שֶׁם כְּה, כז) נַחֲשִׁירְכֵן, וּפִירִשׁ אַרְיָה (בְּפֻרְשַׁתְנוּ אוֹת א) וּבִגְוֹר אַרְיָה (לְהֶרֶב יְהוּדָה אַרְיָה לֵיבֵב מְקַאֲלִישׁ זצ"ל, בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה בְּמִדְרַשׁ)

הַמֶּלֶךְ נְהָרְג, מִחֲמַת הַעוֹן שֶׁהֲרַג אֶת נֹב עֵיר הַכְּהֻנִּים, כְּמוֹ שְׁפִירֵשׁ רִשִׁי (שְׂמוּאֵל ב א, ט) בְּשֶׁם מְדַרְשׁ אֲגִדָּה (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא פְּרֻשַׁת מְצוּרַע סִימָן ד), וְכֵן הוּא בִּילְקוּט שְׁמַעוֹנִי (שְׂמוּאֵל ב רִמּוֹ קֵמָא) וּבִסְנֵהֲדָרִין (צָה, ב). [בְּמֵאוּר עֵינַים (לְבַעַל פִּירוּשׁ הַרִי"ף עַל הַעֵין יַעֲקֹב, בְּרַכּוֹת יב, ב) דְּקִדְקִי, בְּעִיקָר דְּבֵרֵי הַמְּדַרְשׁ, שֶׁהָיָה מְבוֹאָר בְּבִרְכּוֹת (שֶׁם), שְׁעוֹד בְּחַיֵּי שְׂאוֹל מִחֲלוֹ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם עַל עוֹוֹן זֶה. וְעֵינִין שֶׁם תִּירוּצוּ. וּבִסְדִּירוֹ שֶׁל שֶׁבֶת (ח"א שׁוּרֵשׁ ו עֲנַף ב) כְּתַב, שֶׁנִּמְחַל לוֹ בְּחַיָּיו רַק עַל חֶלֶק הַחֲטָא שְׁבִין אָדָם לְמִקּוּם, אֲבָל הַחֶלֶק שְׁבִין אָדָם לְחִבְרִיו נִמְחַל לוֹ רַק בְּהִרְיָגְתָּן]. ו. וְכֵן הַקְשׁוֹ בְּכֶסֶף נִבְחָר (בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה וַיֵּאמֶר) בְּזֹרַע בְּרַךְ (בְּפֻרְשַׁתְנוּ, דְרוּשׁ רִאשׁוֹן) וּבְבֵתִי נִפְשׁ לְבַעַל ה'שִׁבְט מוֹסֵר' (בְּפֻרְשַׁתְנוּ), וּבְלֵב אַרְיָה (בְּפֻרְשַׁתְנוּ אוֹת א) וּבִגְוֹר אַרְיָה (לְהֶרֶב יְהוּדָה אַרְיָה לֵיבֵב מְקַאֲלִישׁ זצ"ל, בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה בְּמִדְרַשׁ)

הָיָה עֲדֵינִי בְּעוֹלָם. לְכָךְ זָכָה שֶׁיֵּצֵא שְׂאוֹל מִמֶּנּוּ, שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹן לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, עַב"ל. וְעוֹד, אֵימָתָּה בְּזֵהָרָה פְּרֶשֶׁת בְּלֶק דָּף קצב (עמוד ב), שְׂבִשְׁעָה שָׂבָא

מִבְּנֵימִין לְהֵיחֹת מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר מִשְׂאָר הַשְּׂבָטִים, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַשְּׂבָטִים הִשְׁתַּחֲוּ לִפְנֵי עֵשׂוֹ עִם יַעֲקֹב, וְנִתְּנָנוּ כַּח לְסַטְרָא אַחֲרָא. מַה שְּׂאִין בֶּן בְּנֵימִין, שְׂבָא

זרע שְׂמִשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

חֲקוּקָה בִּכְרֵךְ עֵשׂוֹ.¹ מַה שְּׂאִין בֶּן בְּנֵימִין שְׂבָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ לַעֲשׂוֹ, מִפְּנֵי שְׂבָא הָיָה אִז עֲדֵינִי בְּעוֹלָם, לְכָךְ זָכָה שֶׁיֵּצֵא שְׂאוֹל מִמֶּנּוּ. שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ הָרִאשׁוֹן לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, עַב"ל. חֲרָבוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ נִמְסְרָה לְבְנֵי יַעֲקֹב לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְצוּרֵךְ מִצּוּחַ וְעוֹד יֵשׁ לְהַקְדִּים, מַה דְּאֵימָתָּה בְּזֵהָרָה פְּרֶשֶׁת בְּלֶק דָּף קצב (עמוד ב),² שְׂבִשְׁעָה שָׂבָא

שְׂבָא מִשְׁבַּט בְּנֵימִין, לְהֵיחֹת מֶלֶךְ רֹאשׁוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר מִשְׂאָר הַשְּׂבָטִים שְׂבָא זָכוּ בְּכֶךְ, אִפְּ שֶׁהִיָּתָה הַמַּלְכוּת רֹאוּיָה לְצֵאת מִיְהוּדָה, הוּא מִשׁוּם שֶׁכָּל הַשְּׂבָטִים הִשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי עֵשׂוֹ עִם יַעֲקֹב אֲבֵיהֶם, כְּכַתּוּב בְּפֶרֶשֶׁת וַיִּשְׁלַח, וּבְכַרְיַעֲתֶם בְּכֶרֶךְ לִפְנֵי בְרַךְ עֵשׂוֹ, נִתְּנָנוּ כַּכֶּךְ כַּח לְסַטְרָא אַחֲרָא - שֶׁהִיָּתָה

צִיּוֹנִים וּמְקוּרֹת

וְשׁוּם הַשְּׁפַעָה, וְלִכְךָ הָיָה לֹאֵל יְדוֹ שֶׁל שְׂאוֹל בֶּן בְּנֵי לְהַכְנִיעוֹ וְכוּ, וְהֵנָּה כְּשִׁמְשָׁה שְׂמוּאֵל אֶת שְׂאוֹל בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ, יָדַע שְׂמוּאֵל שֶׁהִתְקוּן יַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׂאוֹל וְכוּ, וְהוּא שְׂרָמוֹ לוֹ שְׂמוּאֵל בְּצֹאת הָרִיגַת עֲמֶלֶק 'אוֹתִי שִׁלַּח ה' לְמַשְׁחֵךְ לְמֶלֶךְ; לְמַשׁוּחַ אֲרוֹתְךָ דּוֹקָא וְכוּ, 'וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דְּבַרִי ה'', כְּלוּמַר, תּוֹכִיחֵנִי דְּבַרִי ה', שֶׁהוּא יֶלֶךְ וְהַחֲרַמְתָּ אֶת עֲמֶלֶק, כִּי אַתָּה מִבְּנֵימִין וְעֲמֶלֶק הוֹאֲבֵנוּ שֶׁל עֵשׂוֹ, וְלֹא יִכּוֹל לִפְּוֹל כִּי אִם עַל יַדְךָ וְכוּ, וְהוּא גַם כֵּן שְׂרָמוֹ לוֹ, 'הִלּוּא אִם קִטְּנָה אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה, כִּי בְּכַחֲנֵיהָ זֹו שְׂבָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ בְּנֵימִין הַצְּדִיק לַעֲשׂוֹ נִצָּאת אַתָּה הַבֵּא מְכוּחוֹ רֹאשׁ שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל, וְלִכְּנָן אֵין מִי שִׁיתְקֵן זֶה אֵלֹא אַתָּה וְכוּ'. ט. לְשׁוֹן הָעֵשְׂרָה אֲמַרְוֹת, לִפְּי שְׁחַטָּא בְּחֶק עֲצֻמוֹתוֹ כְּשִׂאוֹל בְּחֶק הַמַּלְכוּת (כִּי מִצַּד מַלְכוּתוֹ הָיָה רֹאוּי לְשִׂאוֹל לְאַבְדֵּךְ וְלִמְחֹת אֶת זָכֵר עֲמֶלֶק), אוּ [שְׁחַטָּא שְׂאוֹל] בְּחֶק הַשְּׁבָט לְכַבְּעֵלִי אֲגַדָּה [כְּפִי דַעַת בְּעֵלֵי הָאֲגַדָּה], שְׂבָא נִמְסְרָה מִחֵיית עֲמֶלֶק אֵלֹא בִיד בְּנֵימִין שְׂבָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ לַעֲשׂוֹ כִּיתָר אַחִיו, שְׂעִדִּין לֹא נִוּלַד בְּשַׁעָה שֶׁהוּא עֲבַר פְּנִיָּה וַיִּשְׁתַּחֲוּ יַעֲקֹב וְכָל נְשִׁיו הֵנָּה וַיְלִידֶיהָ, וְאִפְּ עַל פִּי שְׂכּוֹלָם לֹא הִשְׁתַּחֲוּוּ אֵלֹא לְשִׁכְנֵיהָ וְכוּ, מְכָל מְקוּם יֵשׁ בּוֹ מִשׁוּם מְרֵאִית הָעֵינַן, כִּי הֵא דְּפְרָצוּפוֹת הַמְּקַלְחוֹת מִים לֹא יִשְׁחָה וַיִּשְׁתָּה, וְהַקְּב"ה מְדַרְקָ עִם הַצְּדִיקִים כַּחַט שֶׁעֲרָה. י. כְּכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית מֵט, י) 'לֹא יִסּוֹר שְׂכָט מִיְהוּדָה'. עַל פִּי אֲגַדָּת אֵלִיהוּ (לְכַבְּעֵל הַשְּׁבָט מוֹסֵר), כְּלֵאִים פ"ט ה"ד. יא. עַל פִּי הַשֵּׁל"ה (שם). יב. לְשׁוֹן

זֶה הַפְּרֶשֶׁת תּוֹלְדוֹת יִצְחָק (אוֹת כֵּב) עֵינֵן שֶׁם. עַל כֵּן מְלָכִים מִחֲלָצוֹ שֶׁל בְּנֵימִין יֵצְאוּ, אִשְׁרֵי לְהֵם תְּכַרַּע כָּל בְּרַךְ. כִּי כִּבְרָה הַקְּדָמְתִי (אוֹת יט), מְלָכֵי יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים הַצְּדִיקִים עִם מַלְכוּת שְׂמִים, וּבְנֵימִין לֹא כִרַע לֹאֵל אַחֵר זָכָה לְמַלְכוּת. וְהוּא הַסּוֹד רִמּוֹ שְׂמוּאֵל, כַּאֲשֶׁר צוּחַ לְטַבְּחָה, וְהָרַם אֶת הַשּׁוֹק וַיִּשֶׁם לִפְנֵי שְׂאוֹל (שְׂמוּאֵל א ט, כד). וְהָרַב גְּלֹאֲנִטִי בְּסַפֵּר קוֹל בּוֹכִים [קִינַת סַתְרִים] הָאֵרִיךְ בּוּזָה בְּפַסּוּק (אֵיכָה ד, יח) 'צַדִּיק צַעֲדִינוּ, וְגַם אֲנִי הֵאֲרַכְתִּי בּוּזָה בְּמְקוֹם אַחֵר (ח"ב מִסַּכַּת מְגִילָה אוֹת מֵג - נג). וְהוּא הִרְמּוֹ 'הִלּוּא אִם קִטְּנָה אַתָּה [בְּעֵינֶיךָ] רֹאשׁ שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל, וְגו' (שְׂמוּאֵל א טו, יז), כְּלוּמַר מְסִיבַת שֶׁהוּא הִיָּה הַקְּטָן שְׁבִיִּשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה רֹאשׁ וּמֶלֶךְ, כִּי אֵילוֹ לֹא הִיָּה הַקְּטָן גַּם כֵּן הִשְׁתַּחֲוּהוּ לַעֲשׂוֹ, אֲבָל מֵאַחֵר שֶׁהִיָּה הַקְּטָן שְׁבִשְׁבָטִים וּבְאוֹתוֹ פַּעַם לֹא הִיָּה נוֹלַד, עַל כֵּן הִיָּה נִיצוֹל מִהִשְׁתַּחֲוּאָה, וְהוּא גַרְם לוֹ הַמְּלוּכָה, ע"כ. וְהוּא לְשׁוֹן הַקִּינַת סַתְרִים (לְהָרַב אֲבָרָהָם גְּאֻלְאֲנִטִי זצ"ל, הַנְּדַפֵּס יַחַד עִם חִיבּוּר 'קוֹל בּוֹכִים' לְרַבִּי יוֹאֵל אֲבֵן שׁוּעִיב זצ"ל, שם), וְהַעֲנִין כִּי הָרִאשׁוֹן שְׁבִרֹאשׁוֹן הִיָּה לְבְּנֵימִין הַצְּדִיק אֲבִינוֹ הָרִאשׁוֹן יִתְרוֹן וּמַעֲלָה נִפְלָאָה, שְׂבָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ לַעֲשׂוֹ, כְּמוֹ שֶׁהִשְׁתַּחֲוּהוּ כָּל אַחִיו כִּי עֵדִיין לֹא נוֹלַד, וַיְדוּעַ כִּי סוֹד הַשְּׁחוּיָה הִיָּה מִשְׁכַּת הַשְּׁפַע מְלַמְעָלָה לְמַטָּה, וְאַחֵר שְׂאֵחַד עֲשֶׂרָה כּוֹכְבִים הִשְׁתַּחֲוּהוּ לַעֲשׂוֹ סְטְרָא אַחֲרָא דְּעַבּוּדָה זֶה, הַחֲזוּקִין בִּידוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, וְהַמְשִׁיכּוֹ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְשׂר לְפַטְרוֹן, אַתְרַע מְזוֹלִייהוּ תַּחְתּוּי וְכוּ, וּבְנֵימִין הַצְּדִיק שְׂעִדִּין לֹא נוֹלַד, לֹא בֵּא לַעֲשׂוֹ מִידוֹ שׁוּם חֲזוּק

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַן הַתּוֹרָה, בָּא אֵל שָׂרוּ שֶׁל עֵשׂו, אָמַר לוֹ, רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הֲלֹא כְּתִיב בָּהּ (שְׁמוֹת כ, יג) 'לֹא תִרְצָח' וְכו', וְזוֹ הִיא בְּרַבְרֵי 'וְעַל חֲרִבָּה תַחֲיָה' (בראשית כו, מ), אֵלֶּא תַן אוֹתָהּ לְזֶרְעוֹ שֶׁל

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

בלעדה, אֵלֶּא תַן אוֹתָהּ - את התורה לְזֶרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב וְכו'. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשָׂרוּ שֶׁל עֵשׂו, תַן לִי עֵצָה אֵיךְ אֶפְתָּה אֶת זֶרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שִׁיתַּרְצוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה. אָמַר לוֹ, תַן לָהֶם לְבָנֵי יַעֲקֹב חֵלֶק אַחֵד מִשְׁלֵי לְמַתְנָה, שְׂיֵאחֲזוּ גַם כֵּן קֶצֶת בְּמִדַּת הַחֶרֶב, שֶׁהוּא הַחֵלֶק שְׁלֵי, שְׂיֵהָיֶה לָהֶם רְשׁוּת לְדוֹן

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַן הַתּוֹרָה, בָּא אֵל שָׂרוּ שֶׁל עֵשׂו, ושאלו אם הוא חפץ לקבל את התורה, אָמַר לוֹ שָׂרוּ שֶׁל עֵשׂו לְהַקְבִּיָּה, רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הֲלֹא כְּתִיב בָּהּ - בתורה (שְׁמוֹת כ, יג) ^ט 'לֹא תִרְצָח' וְכו', וְהִרִי הַרְצִיחָהּ, זו הִיא בְּרַבְרֵי שֶׁבְרַכְנֵי אַבִּי יִצְחָק 'וְעַל חֲרִבָּה תַחֲיָה' (בראשית כו, מ) ^{טו}, ואי אפשר לי

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

העולם, ותן עליהם], ובדא יקבלון לה [ובזוה יקבלו ישראל את התורה], והא דילי יהא בקדמיא [והרי החלק שיש לי בקדושה, אני נותן להם בראשונה], אפשרי מניה נהירו דחפאי עליה ויהב ליה למיהב לון לישראל [וכן עשה שרו של עשו, והפשיט מעצמו את אור הקדושה שהיה חופה עליו ומכסה עליו, ונתן אותו להקב"ה, כדי שיתן אותו לישראל], הדא הוא דכתיב (דברים לג, ב) 'זורח משעיר למור', משעיר ממש, דא סמא"ל דכתיב (ויקרא טו, כב) 'ונשא השעיר עליו', 'למו' לישראל וכו', אלא נטל בההוא נהירו דאפשרי מניה סמא"ל [הקב"ה לקח מהאור שהסמא"ל הפשיט מעצמו], חרב וקטולא, לקטלא בדינא, ולקטלא כדקא יאות [חרב והריגה, כדי להרוג את החייבים מיתה במיתת בית דין, וכן להרוג את שונאי ישראל במלחמות מצוה ובמלחמת הרשות], הדא הוא דכתיב (דברים לג, כט) 'זאשר חרב גאותך', אף על גב דלא הוה דילך [אף על פי שהחרב אינה שלך אלא של עשו, מכל מקום היא ניתנה לך כדי להשתמש בה לצורך מצוה]. יג. בזוהר לפנינו לא כתוב כן, אמנם במכילתא דרבי ישמעאל (יתרו מסכתא דבחדש פרשה ה) איתא, נגלה על בני עשו הרשע ואמר להם, מקבלים אתם עליכם את התורה, אמרו לו, מה כתיב בה, אמר להם, 'לא תרצח'. אמרו לו, זו היא ירושה שהורישנו אבינו, שנאמר 'ועל חרבך תחיה'. יד. לשון הפסוק, 'לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה ברעך עד שקר'. טו. לשון הפסוק, 'ועל חרבך תחיה'

הזוהר, מה עבד [מה עשה הקב"ה], קרא לסמא"ל [שרו של עשו], ואתא קמיה [ובא לפניו], ואמר ליה תבעי אורייתא דילי [האם תרצה לקבל את תורתך], אמר מה כתיב בה, אמר ליה 'לא תרצח' וכו', אמר [שרו של עשו], חס ושלום [שאקבל את התורה], אורייתא דא דילך היא, ודילך היא [התורה הזאת היא שלך, ושלך תהיה], לא בעינא אורייתא דא [איני רוצה לקבל את התורה הזאת] וכו', אתיב ואתחנן קמיה [חזר סמא"ל והתחנן לפני הקב"ה], אמר, מאריה דעלמא, אי את יהבה לי, כל שלטנו דילי אתעבר [אם אתה נתן לי את התורה, אז כל השלטון שלי תעבור ותיבטל], דהא שלטנו דילי על קטולא איהו [לפי שכל ממשלתי קיימת על הרציחה] וכו', מאריה דעלמא, טול אורייתך, ולא יהא חולקא ואחסנא לי בה [רבון העולם, קח לך את תורתך, ולא יהיה לי חלק ונחלה בה], אבל אי ניחא קמך, הא עמא בנוי דיעקב לון אתחזי [אבל אם טוב לפניך, הרי יש לך העם של בני יעקב, שלהם ראוי לקבל את התורה] וכו'. אמר ליה [הקב"ה לשרו של עשו], הואיל וכך, הב לי עיטא איך אעביד דיקבלון לה בנוי דיעקב דאת אמר [הואיל ואתה אומר שהתורה ראוייה לבני יעקב בלבד, תן לי עצה איך אעשה שבני יעקב יתרצו לקבלה], אמר ליה, מאריה דעלמא, אצטריך לשחדא לון [רבון העולם, צריכים לשחד אותם], טול נהורא מנהירו דחילי שמיא והב עלייהו [קח הארה מהאורות של צבא השמים, כלומר, קח את חלקי הקדושה שיש לכל שר משרי

שְׁהִיָּה מִלֶּדֶד רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי שְׁלֵא הַשְּׁתַחֲוֹה לַעֲשׂוֹ, יְהֵא נִדְקָר בְּחֶרֶב, שְׁהִיא הַמַּתְנָה שְׁנַתָּן עֲשׂוֹ לְיִשְׂרָאֵל. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָשִׁיב לוֹ, אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים שְׁהֲרַג, שְׁמִקְטָרְגִים אוֹתוֹ. בְּלוּמְרָ, הִנֵּה הוּא בְּהַרְיָגְתֶּם תִּפְסֵם מִדַּת עֲשׂוֹ שְׁהוֹרֵג בְּחֶרֶב שְׁלֵא בְדִין, וְנָתַן כַּח לְסַטְרָא אַחֲרָא, וְאִבְדַּ חֶלֶק זְכוּתוֹ בְּמָה שְׁבַנְיָמִין לֹא נָתַן לָהּ לָהּ כַּח.

זרע שמשון המבוזר

על ישראל, ושזכה לכך מפני שבנימין אבי אביו לא השתתחו לעשו, הוא עצמו יהא נדקר בחרב על ידי הפלישתים, והיה ראוי שלא יוכלו להורגו בו מאחר שכנגדו כח עשו מוכנע, ועוד, שהיא המתנה שנתן עשו לישראל, וממילא ראוי שיהיה כח החרב מסור לישראל, שלא יפלו בו". וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָשִׁיב לוֹ לְמַשָּׁה, אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים שֶׁל הַעִיר נֹב שְׁהֲרַג, שְׁמִקְטָרְגִים אוֹתוֹ. בְּלוּמְרָ, הִנֵּה הוּא - שְׁאוּל הַמֶּלֶךְ, בְּהַרְיָגְתֶּם שֶׁל נֹב עִיר הַכֹּהֲנִים, שְׁהֲרַגְם שְׁלֵא כְדִין, תִּפְסֵם מִדַּת עֲשׂוֹ, שְׁהוֹרֵג בְּחֶרֶב שְׁלֵא בְדִין, וְנָתַן כַּח לְסַטְרָא אַחֲרָא - כְּפִי שְׁשֵׁאֵר הַשְּׁבִטִים נָתַנוּ לָהּ כַּח כְּשִׁכְרַעוּ לְפָנָי עֲשׂוֹ, וְאִבְדַּ חֶלֶק זְכוּתוֹ בְּמָה שְׁבַנְיָמִין לֹא נָתַן לָהּ לָהּ כַּח, כְּשֵׁלֵא הַשְּׁתַחֲוֹה לַעֲשׂוֹ.

לאו הכי, לא היו יכולים להשתמש בחרב כלל ועקר, עכ"ל. נְמַצִּינּוּ לְמַדִּים, שְׁשֵׁאוּל זָכָה לְמַלּוּכָה וְלַהֲיוֹת מִלֶּדֶד רֵאשׁוֹן, מִפְּנֵי שְׁבַנְיָמִין לֹא הַשְּׁתַחֲוֹה לַעֲשׂוֹ. וְיִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמְשִׁים בְּחֶרֶב עַל פִּי הַדָּת וְהַדִּין, מִפְּנֵי הַמַּתְנָה שְׁנַתָּן לָהֶם עֲשׂוֹ. וְעַל זֶה קָשָׁה לִיָּה לְמַשָּׁה, אִיךָ יִתְכּוֹן, שְׁמִי

דיני נפשות - להרוג מי שנתחייב מיתה בבית דין וכו', ולהרוג את האויבים במלחמה". דאי לא הכי - שישאל יקבלו רשות להשתמש במדת החרב של עשו, לא היו יכולים להשתמש בחרב כלל ועקר, ואפילו לצורך מצוה, עכ"ל.

נְמַצִּינּוּ לְמַדִּים, שְׁשֵׁאוּל זָכָה לְמַלּוּכָה, וְלַהֲיוֹת מִלֶּדֶד רֵאשׁוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שְׁבַנְיָמִין אֲבִי אֲבִיו לֹא הַשְּׁתַחֲוֹה לַעֲשׂוֹ. וְיִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמְשִׁים בְּחֶרֶב לְהַרוּג בּוֹ, מִי שְׁנַתַּחֲיִיב מִיָּתָה עַל פִּי הַדָּת וְהַדִּין, מִפְּנֵי הַמַּתְנָה שְׁנַתָּן לָהֶם עֲשׂוֹ.

החטא של הריגת הכהנים

התגבר על הזכות שבנימין לא השתחוה

ועל זה - מחמת זה, היה קשה ליה למשה, איך יתכן, שמי שהיה המלך הראשון

ציונים ומקורות

הוא יש בו מאותו כח שהיה לזקיננו, ומוכן להתגבר עליו ולא להיות מוכנע לפניו, ולכך לא יתכן שימת בחרב שזוהו דבר שנתן עשו לישראל, כלומר, שהכניעו ישראל את עשו בכך שנתן להם ממתנתו ונטלו מכוחו, ואם כן, מלך זה שכל כוחו בא מחמת הנצחון שלא להיכנע בפני עשו, בודאי אין ראוי שימת בחרב, שהלא הוא ראוי להתגבר על כח חרבו של עשו. ובוה מדוקדק מה שתפס משה בלשונו לתמוה מחמת שהוא מלך ראשון והאיך יהרג ב'חרב'.

ואת אחיך תעבד ויהיה פאשר תריד ופרקת עלו מעל צווארך". טו. פירושו, כח החרב של עשו, הוא להרוג בין בדין ובין שלא כדין. והכח להרוג שלא כדין לא נתן לישראל, רק הכח להרוג על פי הדין בלבד. יו. שמפני שני ענינים ראוי שלא ישלוט בו החרב שהוא כוחו של עשו, א. מפני שכבר ניצח את עשו כשלא השתחוה לו. ב. שעשו נתן ממתנתו לישראל. והיינו, שטען משה שמי שזכה למלוך מחמת שאבי אביו לא השתחוה לעשו, וממילא בודאי גם

וְאִם תֹּאמַר, מֵאֵי חַיִּית דְּסִמְכַת אֶהָא, סִמְךָ אֶהָא, דְּאִם מְצַד אֶחָד נָתַן לָהּ כַּח, מְצַד אַחֵר בְּנִימִין לֹא נָתַן לָהּ כַּח. אִפְלוּ הֲכִי, הָא עֲדִיפָא, מִפְּנֵי שְׁהַכְהִנִּים שְׁהַרְג

מְקַמְרְגִים אוֹתוֹ, אוֹתוֹ דְּנֹקָא, שְׁצַד הַחוּבָה הִיא שְׁלוֹ מְמַשׁ, וְצַד הַזְּכוּת אֵינוֹ אֵלָא בְּזָכוּת אַבוּתִיו, וְאִם כֵּן, מִפְּנֵי מֵדַת הַדִּין, רְאוּי הוּא לְפַל בְּחֶרֶב, מֵדָה כְּנֶגֶד מֵדָה.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

רְאוּי הוּא שְׁאוּל לְפַל בְּחֶרֶב, בְּעוֹנֵשׁ מֵדָה כְּנֶגֶד מֵדָה, עַל שְׁהַרְג אֶת נוֹב עִיר הַכְּהָנִים.

ובזה מתורץ, שמשח טען רק על מה ששאל שהיה המלך הראשון, ידקר בחרב, לפי שזכה להיות המלך הראשון, מחמת שבנימין זקנו לא השתחוה לעשו ולא נתן לו כח, ועל כן תמה, שאם כן שזכות אבותיו עומדת לו, איך יפול בחרב שהיא חלקו של עשו שנתן ממנו במתנה לישראל. ומטעם זה הוקשה לו בדוקא על הנפילה ב'חרב', שחלקו של עשו היא בדוקא החרב, ככתוב 'ועל חרבך תחיה'. וגם מובן מה השיב לו הקב"ה, 'אמור אל הכהנים שהרג, שהם מקטרגים אותו', שכוונת הקב"ה היתה להדגיש שמעשה הריגת נוב נעשה על ידו, וממילא הקטרוג הזה הוא עליו ממש, מה שאין כן הזכות שעומדת לו להנצל מחרב עשו, אינו מחמתו, אלא מחמת אבותיו, ולכך הקטרוג גובר על הזכות".

וְאִם תֹּאמַר, מֵאֵי חַיִּית דְּסִמְכַת אֶהָא, סִמְךָ אֶהָא - מַה רְאִית לְסַמּוֹךְ עֲצַמְךָ עַל הַרִיגַת נוֹב עִיר הַכְּהָנִים, וְלַחֲיִיב אֶת שְׁאוּל, תְּסַמּוֹךְ עַל מַה שְׁלֹא הַשְׁתַּחֲוִה בְּנִימִין לְעֵשׂוֹ, שְׁבִזְכוּת זֶה נִיתְּנָה הַמְּלוּכָה לְשְׁאוּל, דְּאִם - שְׁאֵף שְׁמְצַד אֶחָד יֵשׁ לְטַעוֹן שְׁשְׁאוּל נָתַן לָהּ כַּח לְסִיטְרָא אַחֲרָא בְּהַרִיגַת נוֹב עִיר הַכְּהָנִים, מְכַל מְקוּם, הֲרֵי מְצַד אַחֵר יֵשׁ לְהַשִּׁיב, שְׁבְנִימִין לֹא נָתַן לָהּ כַּח, כִּיּוֹן שְׁלֹא הַשְׁתַּחֲוִה לְעֵשׂוֹ, וְזָכוּת זֶה רְאוּיָה שְׁתַּעֲמֹד לְשְׁאוּל לְהִינְצֵל.

יש לתרץ, שאִפְלוּ הֲכִי, הָא - הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל שְׁאוּל עֲדִיפָא, כְּלוּמַר, יוֹתֵר קוֹבַעַת מִהַמַּעֲשֵׂה שֶׁל בְּנִימִין, וְכִמּוֹ שְׁכַתַּב הַמְּדַרְשׁ, מִפְּנֵי שְׁהַכְהִנִּים שְׁהַרְג שְׁאוּל מְקַמְרְגִים 'אוֹתוֹ', וְדִיּוּק הַמְּדַרְשׁ לֹמַר 'אוֹתוֹ' - שְׁאוּל בְּעֲצַמּוֹ דְּנֹקָא, כְּלוּמַר, שְׁצַד הַחוּבָה הִיא שְׁלוֹ מְמַשׁ - שְׁהוּא עֲצַמּוֹ גַּרְם לְכַךְ, וְצַד הַזְּכוּת אֵינוֹ אֵלָא בְּזָכוּת אַבוּתִיו הֵינּוּ מִכַּךְ שְׁבְנִימִין אֲבִי אֲבִיו לֹא הַשְׁתַּחֲוִה, וְאִם כֵּן, מִפְּנֵי מֵדַת הַדִּין,

צִיּוֹנִים וּמְקוּרוֹת

אבי אביו, משום שהחטא הזה מקטרג אותו, היינו מחמת מעשיו ממש, מה שאין כן הזכות אינו מחמת מעשיו אלא מחמת מעשה אבותיו, ולכן אין בכח הזכות לדחות את העונש.

ית. ואין הכוונה לומר שרק מחמת קיטרוגם ראוי ליהרג, שבודאי אם מחמת החטא הזה ראוי ליהרג, היה נהרג אף לולי קטרוגם, אלא הכוונה היה לומר שלכך גובר החטא הזה יותר מהזכות שיש לו מחמת

יז

מִקְשִׁים הָעוֹלָם, מַה זֶה שְׂאֵלָה
שְׂשׂוֹאֵלִים מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת
מִפְּנֵי מַה אֵין אוֹמְרִים שִׁירָה. וְכִי הוּא
דְּבַר חַיִּיב מִן הַתּוֹרָה שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, כְּדִי
לֹאמַר כֶּךָ לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ. וּמַה זֶה תְּשׁוּבָה
שְׂמֻשִׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲפָשָׁר אָנִי
יּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין וְכוּ'. אֲדַרְבָּא, מִפְּנֵי

רֵאשׁ הַשָּׁנָה פָּרַק בְּתֵרָא (לב, ב), אָמְרוּ
מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, מִפְּנֵי מַה אֵין יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לְפָנָי
שִׁירָה לֹא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְּיוֹם
הַכְּפוּרִים. אָמַר לָהֶם, אֲפָשָׁר אָנִי יּוֹשֵׁב עַל
כֶּסֶף דִּין, וְסִפְרֵי חַיִּים וְסִפְרֵי מֵתִים פְּתוּחִים
לְפָנָי, וְיִשְׂרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה, עב"ל.

מאמרים ז"ל
מפני מה אין
ישׂראל
אומרים
לפניך שירה
בראש
השנה ויום
הכפורים,
אפשר וכי

זרע שִׁמְשׁוֹן הַמְּבוֹאֵר

יז

ישראל אין אומרים שירה בראש השנה ויום הכפורים, מפני שהיא כשוחד דברים להקב"ה

בספר המתים, וְיִשְׂרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה -
שהיא מביאה שמחה להאומרה, והרי אין
ראוי לשמוח בזמן שהקב"ה דן את
העולם³⁰, עב"ל.

מִקְשִׁים הָעוֹלָם, מַה זֶה שְׂאֵלָה שְׂשׂוֹאֵלִים
מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת אֵת הַקְּב"ה, מִפְּנֵי מַה יִּשְׂרָאֵל
אֵין אוֹמְרִים שִׁירָה. וְכִי הַשִּׁירָה וְהַלֵּל, הוּא
דְּבַר חַיִּיב מִן הַתּוֹרָה, שְׁעוֹבְרִים עָלָיו³¹ אִם
אֵין אוֹמְרִים אוֹתוֹ, כְּדִי לֹאמַר - לִשְׂאוֹל כֶּךָ
לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ³². וְעוֹד קִשָּׁה, מַה זֶה תְּשׁוּבָה
שְׂמֻשִׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֵלְאֲכִים, אֲפָשָׁר
אָנִי יּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין וְכוּ'. אֲדַרְבָּא - הַסְּבֵרָא

דקדוקים בשאלת המלאכים על ישראל אינם אומרים
שירה בר"ה ויום הכיפורים

אמרין³³ בגמרא **רֵאשׁ** הַשָּׁנָה פָּרַק
בְּתֵרָא (לב, ב)³⁴, אָמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִפְּנֵי מַה אֵין יִשְׂרָאֵל
אוֹמְרִים לְפָנָי שִׁירָה - הַלֵּל, לֹא בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה וְלֹא בְּיוֹם הַכְּפוּרִים - שֶׁהֵם יָמִים
טוֹבִים, וּבִשְׂאֵר הַמוֹעֲדִים אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם
הַלֵּל. אָמַר לָהֶם הַקְּב"ה לְמֵלְאֲכִים, וְכִי
אֲפָשָׁר שְׂאֲנִי יּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין, לִדוֹן אֵת
כֹּל בְּאֵי הָעוֹלָם, וְסִפְרֵי הַחַיִּים וְסִפְרֵי
הַמֵּתִים פְּתוּחִים לְפָנָי - הַצְּדִיקִים נִכְתָּבִים
וְנִחְתָּמִים בְּסֵפֶר הַחַיִּים, וְהַרְשָׁעִים נִכְתָּבִים

צינונים ומקורות

שירה, היא לקטרג על ישראל שאינם מקיימים
המצוה, ולכך קשה מה קטרוג יש בדבר. על פי טור
ברקת, שהביא רבינו את דבריו בסמוך.
כג. בגמרא (פסחים קיז, א תענית כח, ב ברש"י ד"ה
מנהג) משמע שחייב ההלל במועדות אינו מן התורה.
וכן כתב הרמב"ם (הלכות חנוכה פ"ג ה"ו). אמנם
דעת היראים (סימן רסב) והסמ"ק (מצוה קמו) היא,
שקריאת ההלל במועדים היא מצוה מן התורה. וכן
נראה שהיא דעת הרמב"ן (בהגהותיו לספר המצוות
שם). והנה אף לשיטות אלו שיסוד החיוב מן התורה,

יט. רבינו כתב ענין זה, הואיל ובפרשתינו נתפרשה
תורת המועדות וראש השנה ויום כיפור.
כ. לשון הגמרא, אמר רבי אבהו, אמרו מלאכי השרת
לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם מפני מה אין
ישראל אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום
הכפורים. אמר להם, אפשר מלך יושב על כסא דין,
וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו, וישראל
אומרים שירה. כא. כן מבוואר מדברי הטור
ברקת, ראה בהערה להלן בסמוך. כב. והיינו
ששאלת המלאכים מפני מה ישראל אין אומרים

וְלַעֲנִיּוֹת דַּעְתִּי נִרְאָה, דַּחְדָּא פִּירוּקָא
 לְחִבְרָתָהּ, וְקָשִׁית מְלֹאכֵי
 הַשָּׂרְתָּהּ הִיא מְמִשׁ מִטַּעַם 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
 אֲשִׁירָה', שְׁמִפְנֵי זֶה, יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם
 לֹאמַר שִׁירָה אָף עַל פִּי שְׁהוּא יוֹם
 הַמִּשְׁפָּט, וּמַעֲתָה שְׁאִינָם אוֹמְרִים אוֹתָהּ,

טַעֲנָה זוּ יֵשׁ מְקוֹם לְחִיב לֹאמַר שִׁירָה,
 שְׁנֵאמַר (תהלים קא, א) 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
 אֲשִׁירָה'. וְשִׁנְיָנו (ברכות נה, א), חִיב אָדָם
 לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל
 הַטּוֹבָה. וְעַיִן קָשִׁיא זוּ בְּטוֹר בְּרַקַּת סִימָן
 תַּקְפ"ד (ס"א).

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאָר

שְׁעוּשָׁה הַקַּב"ה עִמָּהּ. וְעַיִן קָשִׁיא זוּ - קוּשִׁיּוֹת
 אֵלֶּה, בְּטוֹר בְּרַקַּת סִימָן תַּקְפ"ד (ס"א)¹.

טענת המלאכים

שהשירה על המשפט מחוייבת כהודאה על הרעה

וְלַעֲנִיּוֹת דַּעְתִּי נִרְאָה, דַּחְדָּא פִּירוּקָא
 לְחִבְרָתָהּ - הַסְּבָרָא שֶׁבְּקוּשִׁיא הַשְּׁנִיָּה
 מִתְרַצַּת אֵת הַקּוּשִׁיא הַרְאֻשׁוֹנָה, וְקָשִׁית
 מְלֹאכֵי הַשָּׂרְתָּהּ הִיא מְמִשׁ מִטַּעַם הַפְּסוּק 'חֶסֶד
 וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה', שֶׁהֵם טוֹעֵנִים, שְׁמִפְנֵי זֶה
 יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם לֹאמַר שִׁירָה אָף עַל פִּי שְׁאִינָנו
 כְּשֶׁאֵר יָמִים טוֹבִים, אֲלֵּא הוּא יוֹם הַמִּשְׁפָּט,
 כִּי יֵשׁ לָהֶם הַלֵּל וְלַהּוֹדוֹת לַהַקְב"ה אָף עַל
 הַמִּשְׁפָּט, וּמַעֲתָה שְׁאִינָם אוֹמְרִים אוֹתָהּ, הָרִי

היא להיפך, שִׁמְפְּנֵי טַעֲנָה זוּ, שֶׁהַקַּב"ה יוֹשֵׁב
 עַל כֶּסֶף הַדִּין בְּיוֹם זֶה, יֵשׁ מְקוֹם לְחִיב לִישְׂרָאֵל
 לֹאמַר שִׁירָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים,
 שְׁנֵאמַר (תהלים קא, א) ² 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה',
 וּבִיאָרוּ בַּגְּמָרָא (ברכות ס, ב)³, שִׁישׁ לְשִׁיר
 וְלַהֲלֵל לַהַקְב"ה, בֵּין אִם הוּא יִתְבָּרֵךְ מִתְנַהֵג
 עִמָּנוּ בַּמִּדַּת הַחֶסֶד, וּבֵין אִם מִתְנַהֵג עִמָּנוּ
 בַּמִּדַּת הַמִּשְׁפָּט [הַדִּין]. וְשִׁנְיָנו (ברכות נה, א), חִיב
 אָדָם לְבָרֵךְ לַהַקְב"ה בְּשִׂמְחָה עַל הַרְעָה - עַל
 הַמְּאֹרְעוֹת הַרְעוֹת, שְׁבוּדָאֵי מִשְׁפָּט צָדֵק עֲשֵׂה
 עִמּוֹ, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ לַהַקְב"ה בְּשִׂמְחָה, עַל
 הַטּוֹבָה - עַל הַמְּאֹרְעוֹת הַטּוֹבוֹת⁴. וְכִמוֹ כֵּן
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יֵשׁ לִישְׂרָאֵל הַלְּהוֹדוֹת עַל הַמִּשְׁפָּט

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

הַאֲמַת. אֲמַר רַבָּא, לֹא נִצְרַחָה אֲלֵּא לְקַבּוּלִינָהּ
 בְּשִׂמְחָה. אֲמַר רַב אַחָא מְשוּם רַבִּי לׁוֹי, מֵאֵי קְרָא,
 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה לָךְ ה' אֲזַמְרָה', אִם חֶסֶד אֲשִׁירָה,
 וְאִם מִשְׁפָּט אֲשִׁירָה. כּוּ. פִּירוּשׁ, אָף שֶׁהִבְרַחָה
 עַל הַטּוֹבָה הִיא בְּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, וְהִבְרַחָה עַל
 הַרְעָה הִיא בְּרוּךְ דִּין הַאֲמַת, מְכַל מְקוֹם שְׁוִיִּים הֵם
 הַטּוֹבָה וְהַרְעָה, לְעַנְיָן שֶׁהִבְרַחָה שֶׁמְבַרְכִים עֲלֵיהֶם,
 חַיִּיבִים לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה. כּוּ. לְשׁוֹן הַטּוֹר
 בְּרַקַּת (לְהַרְבֵּ חַיִּים בֶּן אֲבָרָהם הַכֵּהֵן מֵאַרְם צוּבָה),
 בְּלִי סַפֵּק כִּי הַמִּשְׁכִּיל יִשְׂאֵל כִּי יַחֵם לְבָבוֹ, מֵה זֶה
 שְׂאֵלָה שְׁוֹאֲלֵינ מְלֹאכֵי הַשָּׂרְתָּה מִפְּנֵי מֵה אֵינן אוֹמְרִים
 שִׁירָה, וְכִי הוּא דְבַר חַיִּיב מִן הַתּוֹרָה שְׁעוֹבְרִים עֲלָיו
 כְּדִי לֹאמַר כֵּךְ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וְמֵה אֵיכַפְתָּ לָהֶם. וְמֵה זֶה
 תְּשׁוּבָה שְׂאֵמַר הַקַּב"ה אֲפֹשֶׁר אֲנִי יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין
 וְכו', אִם מִפְּנֵי טַעֲנָה זוּ, יֵשׁ מְקוֹם לְחִיב לֹאמַר הַלֵּל,
 שְׂאֵמַר 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה', וְשִׁנְיָנו חַיִּיב אָדָם
 לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה.

הִרִי מ"מ חַיִּיב עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים אֵינָנו
 'מְפֹרָשׁ' בְּתוֹרָה, וְהַחֲכָמִים קִבְּעוּ מֵה נִכְלַל בְּחַיִּיב,
 וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ כְּבוֹנָת רַבִּינוּ, שְׁעַל קוּשִׁיּוֹת הַמְּלֹאכִים
 מְדוּעַ ר"ה וְיֵה"כ שׁוֹנִים מְשַׂאֵר יו"ט שְׁחַכְמִים תִּקְנוּ
 בָּהֶם הַלֵּל. קִשָּׁה, דְּלִכְאוּרָה אִיזָה טַעֲנָה יֵשׁ עַל יִשְׂרָאֵל
 שִׁיאֲמָרוּ הַלֵּל בְּיָמֵים אֵלּוּ, שְׁכִיּוֹן שְׁחַכְמִים לֹא תִקְנוּ כֵּן
 א"כ לֹא נִצְטוּוּ בַכֵּךְ, וְאֵינָם עוֹבְרִים אִיסוּר כְּשִׁאֵינָם
 אוֹמְרִים אוֹתוֹ, וְמֵה קְטוּרוֹ יֵשׁ עֲלֵיהֶם בַכֵּךְ. וּבִיּוֹתֵר יֵשׁ
 לְהַקְשׁוֹת כֵּן, לְפִי הַשִּׁטוֹת שֶׁהַחֹבֵב בְּכָל יו"ט הִיא
 מְדוּרְבָנָן. [וְאָף עַל כֵּךְ שְׁחַכְמִים לֹא תִקְנוּ לְאוֹמְרוֹ, אֵינן
 לְטַעוֹן וּלְקַטְרָג, כִּי מֵה עֵבִירָה יֵשׁ בַכֵּךְ].
 כְּד. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'לְדוֹד מִזְמוֹר חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה
 לָךְ ה' אֲזַמְרָה'. כֵּה. לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, מֵאֵי חַיִּיב
 לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה כְּשֵׁם שֶׁמְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה, אֵילִימָא
 כְּשֵׁם שֶׁמְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, כֵּךְ מְבָרֵךְ עַל
 הַרְעָה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, וְהַתְּנָן עַל בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת אוֹמַר
 הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, עַל בְּשׁוּרוֹת רְעוֹת אוֹמַר בְּרוּךְ דִּיין

לֹא נִגְזַר הַדִּין וְלֹא נִגְמַר, אִם הָיוּ יִשְׂרָאֵל
אוֹמְרִים שִׁירָה, הָיָה נִרְאֶה שְׁנוֹתַיִם שְׁחַד
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי שְׂיִזְכְּבֵם בְּדִינֵם,
שֶׁהָרִי אָסוּר לְדִין לְקַח שְׁחַד, אֲפִלּוּ שְׁחַד
דְּבָרִים (שׁו"ע חו"מ סימן ט ס"א).

וְזָהוּ שְׁמִשׁוֹן לָהֶם בְּלִשׁוֹן תְּמָה, אֲפֹשֶׁר
שְׁפָפְרֵי חַיִּים וְסָפְרֵי מֵתִים

הָרִי הֵם עוֹבְרִים עַל פְּסוּק זֶה.
וְתִרְצֵן לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּקָרָא
ד'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה' מִשְׁמַע
לְאַחַר הַגְּזֵר דִּין שְׂבָא עָלָיו הֶעֱנֵשׁ, הָאָדָם
מַחֲבֵב לְהַצְדִּיק עָלָיו הַדִּין, וְלִתְּנֵי תוֹדָה
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַרְעָה, בְּשֵׁם
שְׁמִכְרָךְ עַל הַטּוֹבָה. אֲבָל בְּכָאן שְׁעֵדוּן

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

הַטּוֹבָה. אֲבָל בְּכָאן - בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה וַיּוֹם
הַכַּפּוּרִים, שְׁעֵדוּן לֹא נִגְזַר הַדִּין וְלֹא נִגְמַר, אִם
הָיוּ יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים שִׁירָה, הָיָה נִרְאֶה
שְׁנוֹתַיִם שְׁחַד לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי שְׂיִזְכְּבֵם
בְּדִינֵם^ט, שֶׁהָרִי אָסוּר לְדִין לְקַח שְׁחַד
מֵהַנִּידוּן, אֲפִלּוּ שְׁחַד שֶׁל דְּבָרִים בְּלִבָּד
(כְּתוּבֹת קה, ב, שׁו"ע חו"מ סימן ט ס"א)^{טז}.

וְזָהוּ שְׁמִשׁוֹן לָהֶם הַקְּב"ה בְּלִשׁוֹן תְּמָה -
תְּמִיחָה, וְכִי אֲפֹשֶׁר שְׁפָפְרֵי חַיִּים וְסָפְרֵי מֵתִים

הֵם עוֹבְרִים עַל פְּסוּק זֶה^{טז}.

תְּשׁוּבַת הַקְּב"ה, שְׁבִשְׁעַת הַמִּשְׁפָּט הַשִּׁירָה אֲסוּרָה מִשׁוּם שׁוּחַד
וְתִרְצֵן לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּקָרָא
ד'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה', מִשְׁמַע שְׁלֹאֲחַר
שִׁיצָא הַגְּזֵר דִּין, כְּלוּמַר, שְׂכַבְרָא בָּא עָלָיו
הֶעֱנֵשׁ, הָאָדָם מַחֲבֵב לְהַצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין -
לְהוֹדוֹת שְׁדִינוּ שֶׁל הַקְּב"ה עָלָיו הוּא בְּצַדִּיק,
וְלִתְּנֵי תוֹדָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אַף עַל הַרְעָה,
מִתּוֹךְ שִׂמְחָה בְּשֵׁם שְׁמִכְרָךְ לִפְנֵינוּ עַל

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

וְעֵינֵי שֶׁם בִּיאוּר נוֹסֵף בְּשִׂאלַת הַמְּלָאכִים וְתְשׁוּבָה
הַקְּב"ה. ל. וּמִמִּילָא אֲסוּר לְהַכְשִׁילוּ וְלִיתֵן לוֹ
שׁוּחַד, וְזֶה לְשׁוֹן הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת סְנֵהדְרִין פּכ"ג
ה"ב), כִּשֶׁם שֶׁהַלּוּקָח עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, כִּךְ הַנּוֹתֵן,
שֶׁנֶּאֱמַר וּלְפָנֶי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל. וְהַטּוֹר (חו"מ סימן
ט) כֹּתֵב כֵּן, וְכֹתֵב הַב"י, דְּפִשׁוּט הוּא. לֹא לְשׁוֹן
הַגְּמָרָא, תְּנוּ רַבְנֵי, וְשׁוּחַד לֹא תִקַּח (שְׁמוֹת כג, ח),
אִינוּ צְרִיךְ לוֹמַר שׁוּחַד מִמוֹן, אֲלֵא אֲפִילוּ שׁוּחַד
דְּבָרִים נִמְי אֲסוּר, מְדַלַּע כְּתִיב 'בְּצַע לֹא תִקַּח'. וְלִשׁוֹן
הַשׁו"ע, וְלֹא שׁוּחַד מִמוֹן בְּלִבָּד, אֲלֵא אֲפִילוּ שׁוּחַד
דְּבָרִים. וּפִירֵשׁ בְּפִרְיֵשָׁה וּבִסְמ"ע (סֵק"ד), שֶׁאִף
שֶׁהַמַּעֲשִׂים שֶׁהוֹבֵאוּ בַּגְּמָרָא שֶׁם בַּעֲנִין שׁוּחַד דְּבָרִים,
לֹא הָיוּ דְּבָרִים בְּעַלְמָא, אֲלֵא עֲנִינִים שֶׁהַנִּידוּן הַהֵנָּה
לְדִינָן, מְכַל מְקוּם כִּיּוֹן שְׁמוּכָה מִמַּעֲשִׂים אֱלֹהִים,
שֶׁהַאֲסוּר אִינוּ רַק בְּשׁוּחַד מִמוֹן, אִם כֵּן מִסְתַּבֵּר לוֹמַר,
שֶׁגַּם שׁוּחַד שֶׁל דְּבָרִים בְּלִבָּד אֲסוּר, כְּגוֹן לְהַקְדִּים לוֹ
שְׁלוֹם אִם לֹא הִיָּה רִגִּיל לְהַקְדִּים לוֹ שְׁלוֹם מְקוּרֵם לְכֵן.

כַּח. וְזֶה מִיּוֹשְׁבַת קוֹשִׁיית רַבֵּינוּ, שֶׁתְּמָה שְׁלִכְאוּרָה
אִינֵם עוֹבְרִים עַל מִצְוָה כְּשֶׁאֵינֵם אוֹמְרִים הֵלֵל, כִּי אֲכַן
טַעַנַת הַמְּלָאכִים הִיתָה עַל כֵּךְ שֶׁאֵינִי יִשְׂרָאֵל מְקִיִּימִים
מֵה שֶׁנִּצְטַוּ בַּפְּסוּק 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה'.
כֵּט. כַּעֲיֵן זֶה כֹּתֵב בְּטוֹר בְּרַקַת הַנִּל"ו ז"ל, שִׁישׁ לְבָאָר
אֶת שִׂאלַת הַמְּלָאכִים, שֶׁהָרִי מְבוּאָר בְּזוּהָר שְׁבַתְחִילָה
כְּשֶׁדִּינָן אֶת יִשְׂרָאֵל, שׁוֹאֲלִים עַל כְּבוֹד שְׁמוּ יִתְבַּרְךְ, מִי
הוּא שְׁגוֹרֵם חִלּוּל ה' לְמַטָּה ח"ו, וְלִכֵּן אוֹתָם
הַמְּלָאכִים הַמְּקַטְרְגִים וּמַעוֹתְדִים לְהַשִּׁיב עַל עֵינֵי זֶה,
הֵם שׁוֹאֲלִים מִפְּנֵי מַה אֵינִי יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים שִׁירָה
בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, כְּלוּמַר, שְׁחִלּוּל ה' יֵשׁ בְּדַבְרִי, שֶׁאִילוּ
בְּשִׂאָר הַמוֹעֲדוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה עַל הַנִּסִּיּוֹם וְעַל
הַפּוֹרְקָן, וְבוֹיִם זֶה מִפְּנֵי שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה בְּהֵם דִּין, אִינֵם
אוֹמְרִים שִׁירָה. וּמִשִּׁיב הַקְּב"ה תְּשׁוּבָה וְכו', אֲפֹשֶׁר
אִנִּי יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין וְכו', וְהֵם אוֹמְרִים לְפָנֶי שִׁירָה,
דְּמִשְׁמַע שֶׁהֵם מְקַלְסִים אוֹתִי כִּדֵי שֶׁאֲעַבְרוּ עַל
חֲטָאתִם, דְּמִשְׁמַע שֶׁאִנִּי מְקַבֵּל מֵהֶם שׁוּחַד, חִלּוּלָה.

'פְּתוּחִים לְפָנַי, שְׁעָדָן לֹא נִמְרְתִי הַדִּין, וַיִּשְׁרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה.

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

'פְּתוּחִים לְפָנַי, שְׁעָדָן לֹא נִמְרְתִי הַדִּין, נמצא שהם עוברים על איסור תורה של וַיִּשְׁרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה והרי זה נראה כמו שבאים לשחדני, ואדרבה, אם יאמרו שירה

ציונים ומקורות

בהערה לעיל, ביאר באופן אחר קצת, שעל קושיית המלאכים שיש חילול ה' כשאין ישראל אומרים ההלל, משיב הקב"ה שאדרבה, אם יאמרו ישראל ההלל, שמו של הקב"ה יתחלל ח"ו, ויאמרו שהוא מקבל שוחד מישראל [והיינו שהנידון הוא שלא יתחלל שמו של הקב"ה].

לב. רבינו פירש תשובת הקב"ה, שעל קושיית המלאכים שישראל עוברים איסור, והיינו שכשאינם אומרים הלל עוברים על הפסוק 'חסד ומשפט אשירה', משיב הקב"ה שאדרבה, באמירת ההלל הם יעברו על איסור נתינת שוחד [והיינו שהנידון הוא שלא יעברו ישראל איסור]. והטור ברקת המובא

יריעות הספר תורה שנעצאו

מספר בהתרגשות סוחר סת"ם בירושלים,
הרב י. ב. ג. שליט"א:

אני זוכה לעסוק בעבודת הקודש של מכירת עניני סת"ם, לפני כמה שבועות אירע לי מקרה נדיר ביותר, שכמעט אינני מבין איך זה קרה, אולם מעשה שהיה כך היה. הייתי מתווך בין סופר ליהודי יקר שרצה לקנות ספר תורה ולעשות הכנסת ספר תורה לביהמ"ד שבו הוא מתפלל. חלק מהתפקיד שלי הוא, לעקוב אחרי ההתקדמות של הסופר ולראות שהכתיבה נעשית על הצד היותר טוב. מדי חודש בחודשו אני מקבל את היריעות שהסופר כתב, בודק אותם מעיר ומאיר, וכך התנהל הדבר למישרים, משך כשנה שלימה.

בסיום הכתיבה, יום יומיים לפני התאריך שהייתי צריך להמציא את הספר תורה לקונה, קבלתי את היריעות האחרונות מאת הסופר, בכדי שאוכל להכין את כל הספר תורה על מתכונתו. והנה כשבאתי לביתי אינני מוצא את היריעות. הכנתי שכנראה זה נפל מידי בשעה שהלכתי בדרך, אולם לא היה לי שום מושג היכן זה יכול להיות, היות ובאותו יום הלכתי להרבה מקומות, לא יכולתי אפילו להעלות במחשבתי עדיפות לאחד האיזורים, יתכן שזה נפל באיזור ישיבת מיד, או אולי דוקא בקצה השני של ירושלים בגבעת שאול.

לא ידעתי את נפשי מצער, לא אוכל לתאר את גודל שברון ליבי, כשרק העליתי בליבי על כך שיתכן שיריעות קדושות אלו מוטלים על הארץ כבזיון. כסוחר סת"ם שכל מגמתי לשם שמים לא חשבתי רגע אחד על הפסד הממון שהיה כרוך בזה, ורק הצטערתי על כתיב הקודש שמונחם שלא לפי כבודם. לא הייתי יכול להירדם כל אותו הלילה מחמת כאב ליבי הגדול. כמובן מיד גם הודעתי לקונה שיש כאן עיכוב במסירת הספר תורה, היות ולכאורה ציטרכו לכתוב שוב את היריעות האחרונות, כי מי יודע אם ימצאו היריעות, ואף אם אמצאם יתכן שיפסלו מחמת הנפילה ע"י רטיבות מהגשמים ועוד דברים שונים שיכולים לקרות בכונן דא. לקונה היה צער גדול מכך, ודבר זה גרם לי תוספת גיון על יגוני.

למחרת היום כשראיתי שאין לי דרך מוצא, והקונה כבר צריך את הספר תורה כהקדם ממש, רציני להודיע לסופר שיתחיל לכתוב את אותם היריעות, אולם רגע קודם לכן סיפרתי את אשר אירע לי לאחד מירידי היקרים הי"ו, והוא הפתיע אותי כשאמר לי, הנני להציע לך דבר קטן לפני שאתה מזדרז לעשות מעשה, היות ואתה נמנה בין הלומדים הקבועים בספר הקדוש והמסוגל 'זרע שמשון' הנני להציע לך להבטיח צדקה סכום הגון למען הפצת תורת זרע שמשון, ותבקש שבזכות הלימוד הקבוע ובזכות נתינת הצדקה למען זיכוי הרבים בלימוד תורתו, תזכה שיתקיימו כך הבטחותיו וברכותיו. כמובן שמיד נעניתי לרעיון זה, והבטחתי בפה מלא שאם אמצא את היריעות אנרב סכום הגון למפעל הפצת תורת זרע שמשון שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון, שזוכים להרבות את הלומדים ולקיים את בקשת המחבר, וגם אני זכיתי על ידיהם לקבוע לימוד כספר המסוגל הזה.

שעות ספורות לאחר ההבטחה הזו, הלכתי ברחוב ולפתע צדה עיני מודעה קטנה, ודוקא במקום שלא הייתי מעלה בדעתי לחפש שם, נמצא יריעות של ספר תורה, המאבר יכול לקבלו עפ"י סימנים, כמובן שהיו לי הרבה סימנים ביריעות אלו, מיד התקשרתי לטלפון שהופיע, ותוך שעה היריעות האבודות היו אצלי, ונתתי שמחה בליבי כשגיליתי שאכן הם כמעט לא היו מוטלים כבזיון ונשארו בכשרותם ובהידורם.

הודעה משמחת

לקראת חודשי הקיץ ניתן להשיג את הספר הראשון שחיבר רבנו ספר 'תולדות שמשון' על פרקי אבות שיצא לאור בהוצאה חדשה ומפוארת אותיות גדולות מאירות עינים, מנוקד עם ציוני מראי המקומות ותרגום מאמרי חז"ל והזוהר מארמית ללשון הקודש.

מפואר ומאיר עיניים

מנוקד · מראי מקומות
· תרגום ללשוה"ק

**הביאו
ברכה
לביתכם**

לפרטים: ארץ ישראל 02-80-80-500 05271-66450

ארה"ב 347-496-5657

ניתן להשיג בחנויות הספרים

ביק סכר זכו לישועות • הצטרפו לרביק סכר זכו לישועות • הצטרפו לרביק סכר זכו

• סמכק יולכר בסעת הלימוד הקבוע ברביק לישועה ולהרכה! •

הסתתפו עמנו!

יחד נכניס למקומות נוספים
את אור תורת 'זרע שמשון'

**בתרומה קבועה
או חד פעמית**

הינכק סותפיק
לכל הפצת תורת המתבר
בכל העולק!

ארץ ישראל 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657

לומד בתורת זרע שמשון

רוצה להבין יותר?
 מעוניין לשמוע ווארט קולע
 בענייני הפרשה?
 רעיון קצר ונפלא בעניינים אחרים?
 שיעור חמציתי על דרוש שלם?!

בלשון הקודש * באידיש
 באנגלית * בערפתית

קול זרע שמשון

ארץ ישראל
 02-80-80-600

ארה"ב
 716-229-4808

לונדון
 0333-300-2515

עדור חדש!

3 דקות גם זרע שמשון

ליעברית, 130 * לאידיש, 230 * לאנגלית, 330

חדש!
 הופיע תהלים "זרע שמשון"
 לפרטים:
 ארץ ישראל

02-80-80-500
 052-71-66450

ארה"ב
 347-496-5657

